

Uchwała Nr 39/2026

Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

z dnia 21 października 2026 r.

dotycząca projektu ustawy o zmianie ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (UD472)

Po rozpatrzeniu projektu ustawy o zmianie ustawy o Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (UD472), przekazanego do zaopiniowania pismem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2026 r. (znak: DP-WLN.0220.4.2025.KBK), Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, działając stosownie do art. 329 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przedstawia następującą opinię.

Rada pozytywnie odnosi się do kierunku projektowanych zmian, zmierzających do uporządkowania kompetencji nadzorczych nad Siecią Badawczą Łukasiewicz oraz uproszczenia zasad zatrudniania jej kadry kierowniczej. Rozwiązania te mogą zwiększyć przejrzystość odpowiedzialności za funkcjonowanie Sieci. Jednocześnie Rada podkreśla, że skuteczność nadzoru powinna być oceniana przede wszystkim przez pryzmat jakości badań, współpracy z gospodarką, transferu technologii oraz gospodarnego wykorzystania środków publicznych, a nie wyłącznie przez koncentrację uprawnień organizacyjnych.

Rada dostrzega zasadność powiązania kompetencji do powoływania członków Rady Centrum Łukasiewicz i Kolegium Doradców z odpowiedzialnością ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki za sprawowanie nadzoru. Pozytywnie ocenia również uwzględnienie w pracach Rady potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa. Zwraca jednak uwagę, że zwiększenie liczby członków Rady Centrum z siedmiu do dziesięciu oraz wzmocnienie reprezentacji resortowej wymagają oceny wpływu na sprawność podejmowania decyzji. Wskazane jest także zapewnienie odpowiedniego udziału osób posiadających doświadczenie w prowadzeniu badań, wdrażaniu technologii i współpracy z przedsiębiorstwami.

Rada dostrzega racjonalność rezygnacji z umów o zarządzanie zawieranych równoległe z powołaniem na stanowisko. Umowy te pełnią jednak nie tylko funkcję płacową, lecz określają także kryteria oceny pracy zarządzających. Ich uchylenie, bez wprowadzenia równoważnego mechanizmu oceny, może osłabić przejrzystość i rozliczalność zarządzania. Rada postuluje ustanowienie w ustawie podstawy do ustalania z góry celów i mierników oceny Prezesa i Wiceprezesów Centrum Łukasiewicz oraz dyrektorów i zastępców dyrektorów instytutów Sieci, z uwzględnieniem zróżnicowania profilu badawczego i wdrożeniowego jednostek. Ocena ta powinna pozostawać powiązana z istniejącym systemem planowania, sprawozdawczości i nadzoru.

Doprecyzowania wymagają również projektowane art. 11a i art. 21a, dotyczące zakazu działalności konkurencyjnej. Z uwagi na odrębność prawną Centrum Łukasiewicz i instytutów

Sieci zasadne jest jednoznaczne wskazanie, że minister albo Prezes Centrum zawiera odpowiednią umowę w imieniu właściwego pracodawcy. Należy także określić sposób zapewnienia ciągłości ochrony interesów pracodawcy w okresie przejściowym, mając na uwadze, że zawarcie umowy o zakazie konkurencji wymaga zgodnego oświadczenia woli stron.

Rada wskazuje ponadto na potrzebę zachowania właściwej równowagi pomiędzy uprawnieniami organów nadzorczych a samodzielnością działania instytutów Sieci. W szczególności art. 27 ust. 8a, umożliwiający przedstawicielowi ministra udział w posiedzeniu rady instytutu oraz rozszerzenie porządku obrad o sprawy wniesione przez ministra, wymaga określenia zasad zgłaszania tych spraw i ochrony informacji poufnych, w tym informacji dotyczących prowadzonych prac badawczo-rozwojowych oraz współpracy z przedsiębiorcami. Wskazane jest także zapewnienie przejrzystych zasad przeciwdziałania konfliktom interesów w radach instytutów.

Zastrzeżenia budzi przedstawiona w projekcie ocena skutków regulacji. Przyjęcie zerowego wpływu finansowego w całym dziesięcioletnim okresie nie zostało poparte analizą kosztów organizacyjnych związanych ze zwiększeniem składu Rady Centrum, zmianą zasad powoływania organów, dostosowaniem dokumentacji i rozliczeniem dotychczasowych umów. Rada wskazuje na potrzebę uzupełnienia OSR o kalkulację tych skutków, nawet jeżeli mają one zostać pokryte w ramach istniejących limitów wydatków. Konieczne jest również określenie mierników pozwalających zweryfikować, czy nowelizacja rzeczywiście usprawniła procesy decyzyjne oraz zwiększyła skuteczność działalności naukowej i wdrożeniowej Sieci.

Mając na uwadze powyższe, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego **pozytywnie ocenia zasadniczy kierunek projektowanych zmian**, jednocześnie uznaje za konieczne doprecyzowanie przepisów dotyczących odpowiedzialności kadry kierowniczej, ochrony praw wynikających z dotychczasowych umów, zasad funkcjonowania organów oraz regulacji przejściowych, a także uzupełnienie oceny skutków regulacji. Bez tych zmian osiągnięcie deklarowanych celów reformy pozostaje niewystarczająco uzasadnione.

Uchwałę otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Marcin
Pałys

Marcin Pałys
2026.10.22
13:58:52 +02'00'

dr hab. Marcin Pałys, prof. UW